

Higiene escolar

Colònies Escolars

Instal·lació de l'Escola
d'Arenys de Mar.
Arq. J. Torres Clavé
i J. Ll. Sert. G. A. T. C. P. A. C.

Tots els pedagogs saben per experiència que les tasques escolars contínues avoquen a la ponsi o fatiga cerebral, que en els seus graus mínims es manifesta per falta d'atenció i en conseqüència no fixació de les imatges en el cervell; torpitud de cap i dels òrgans sensorials, laxitud i somnolència.

En graus avançats, comporten la pèrdua de pes, cefalalgies intenses, pèrdua de la memòria, arribant fins a psicosis greus, que obliguen a interdir el treball escolar per llargues temporades; d'aquí la necessitat feta llei de les vacances escolars en els mesos estivals, essent la seva duració en els distints països, relacionada en les fortes calors; aquestes s'anomenen grans vacances, en oposició a les petites que tenen lloc en els dies hivernals de cap d'any.

L'aplicació de l'abans exposat, ajuntat a la necessitat de portar a plena natura els escolars habitants en les grans urbs de tipus industrial amb una atmosfera plena de pols, metàl·lics o de carbó i en cases amb poca llum i escassa ventilació i dèficit d'aigua, determina la idea de les colònies escolars que aquests darrers anys s'han estès a totes les poblacions, servint inclús d'intercanvi entre nens de distints països. fent a l'ensem obra de germanor.

La seva organització actual i la quantitat d'infants que frueixen de les mateixes, avui manifesten el gran avenç des de la primera colònia en l'any 1876 portada a cap per les escoles de Zurich (Suïssa) al camp, sota l'experta vigilància dels seus professors.

L'escolar, que no pot anar al camp o platja per causes alienes al mateix, pot fruit de l'anomenada semi-colònia, on els infants passen el dia a dits llocs quedant-se a dinar i anant a dormir a casa seva.

La vigilància dels professors és necessària, puix que al mateix temps que procuren enfortir el cos dels seus deixebles amb els exercicis gimnàstics i en la practica de distints esports, també s'ocupen del cultiu de l'intel·lecte, ja mitjançant excursions a llocs pintorescos, o que serven una importància geològica, arqueològica o de tipisme local, ple de folklore, donant a l'ensem explicacions detallades del mateix, així com en els més grans, la visita a indústries o obres públiques de caràcter important; tot això es tradueix en una veritadera lliçó de coses viscudes; a més s'aprofitarà el temps per fer petits repassos de les matèries explicades durant l'any escolar i, per últim, es dedicarà unes petites lliçons d'agricultura a fi d'estimular l'afició a les coses del camp, ja que l'agricultura és la mare de tots els altres oficis.

Tots sabem d'homes il·lustres de la política, comerç, indústria, etc., que les seves estones d'oci o vacances les dediquen a esporgar arbres i a cultivar plantes o flors, prova de l'afició inculcada des de la infància, que no s'ha esmortuït; a més que els països on l'agricultura progressa son forts i rics.

Convindria que al final de les vacances fessin un raport de les coses viscudes, que serviria per a conèixer el grau d'assimilació i les seves aptituds en relació a l'orientació professional.

Les colònies es divideixen de mar i de muntanya, i aquestes darreres d'alta muntanya (1.000 metres o més) i baixa o planúria.

En les de mar són tributaris els nens afectes de raquitisme, escrofulisme i limfatisme, excloent tots els sospectes de tuberculosi, asma, i neuròtics irritables; en

els d'alta muntanya s'hi enviarà als anèmics, bronquitis i desnodrits, que no siguin de causa específica i la resta aniran a la baixa muntanya, procurant sempre en aquests darrers que siguin llocs secs i abrigats dels vents, podent prendre's el bany de sol en els tres llocs.

Han d'ésser excluïts de les colònies els infants afectes de tuberculosi local o general, lues, malalties parasitàries del cabell o de la pell (tricrofitias, ronya, pediculosis), dermatosis (psoriasis, ictosis, etc.), tracoma, histerisme, corea, scambulisme, epilèpsia i tics nerviosos i finalment les malalties infecto-contagioses; d'aquí la importància de l'examen mèdic practicat periodicament, tenint la fitxa individual familiar de cada escolar, puix, això serveix per a evitar explosions de malalties en les colònies, ja que els pares o tutors dels nens no perdonen mai que allà on ha.g.m anat a curtir-se de salut, com expressen gràficament, trobin la malaltia; així mateix, en els banys, exercicis físics, s'han d'observar les reaccions cardíaques tèrmiques i nervioses, que si passen de la normalitat son símptomes alarmants, quan no nocius.

En cas de malaltia s'ha d'avisar tot seguit al metge, per prendre les mides conseqüents: aïllament o trasllat a casa seva. Els metges encarregats del servei d'inspecció escolar han de comptar per al seu comès, amb tots els mitjans o aparells per fer el diagnostic mes acertat, particularment en les malalties de pit i cardíaques, i admetre el concurs dels especialistes, per arribar a la classificació veritat, del cens escolar, ja que han d'ésser preferits els que puguin beneficiar-se, a causa de la seva precària salut, i els que siguin més pobres, perquè viuen en cases més insalubles. Recordeu el nostre districte cinquè; s'ha de bandejar totalment el favoritisme, que perjudica la seva missio humanitària i d'assistència social.

Els escolars que passen les vacances a fora, encara que facin la major estada a ple aire, ja sigui al bosc o a la platja, convé que les cases on habiten tinguin amb relació a la higiene, les màximes exigències; per això millor que els edificis fossin només adaptats al seu comès, fugint de l'estatge en cases particulars, fondes i pitjor els antics edificis o convents; poden servir de model els sanatoris marítims escolars de la Pedrosa (Santander) i Oza, dependents de l'Estat, i les colònies de Calafell i Vista Rica, Martorells i Berga, a muntanya, a càrrec de l'Ajuntament de Barcelona, algunes d'aquestes àdhuc son permanents, per als nens quin estat de salut sigui més deficiet.

En països com a Espanya, que tenen una varietat i riquesa d'aigües minero-medicinals, podrien organitzar-se colònies de nens, amb grups determinats, de malalties susceptibles de tractament cronològic, assolint d'aquesta manera els efectes del clima i les virtuts curatives de les aigües recordeu: La Puda, Tona, Caldas de Bohí, La Garriga i Caldetes, entre altres.

No hi ha que dir que el personal encarregat de la custodia dels infants no ha de tenir cap defecte físic, ni malaltia contagiosa, puix que la vida en comú facilitaria la sembra i la burla; al mateix temps, no ha de mancar la disciplina, no per això exempta d'afecte als escolars, ja que per ells es fa la festa, però donant sempre, amb l'exemple, les normes de bons costums i educació social.

Josip Kukulich